

O INCERCARE DE LOCALIZARE A PRIMEI VETRE A SATULUI LUCIENI

Petru Diaconescu,

Gabriel Mihăescu

Petre Cristea

În toamna anului 1979, cu ajutorul școlii satului Viișoara, am întreprins o periegheză pe terasa înaltă, stîngă a Dîmboviței, între satul Văcărești și pădurea Viișoara, pe o distanță de 5 km.

Cu acest prilej au fost depistate patru puncte de interes arheologic și anume :

1. Pe terasa inferioară a Dîmboviței, la un kilometru N.V. de punctul „Fîntîna Ciorii“, de unde izvorăște pîriul Gîrlița și la doi kilometri S.E. de satul Viișoara, pe locul denumit „La Mocanu“, se află un tumul cu înălțimea relativă de 3 m. și diametru de 10—12 m. Nu s-au găsit urme de inventar arheologic.

2. Un al doilea tumul apare la un kilometru N.V. de satul Văcărești, pe drumul județean Tîrgoviște — Văcărești — Costești, pe partea lui dreaptă, la 25 m. S.V. De formă ovală, orientat N.E.—S.V. cu diametrele de 8, respectiv 12 m., are înălțimea păstrată numai de 0,80 m. Nu s-au găsit urme de inventar arheologic.

3. Tot pe marginea terasei înalte a riului Dîmbovița, dar la 1,8 km. N. de satul Viișoara și 200 m. S.E. de pădurea cu același nume, au fost recoltate cîteva fragmente ceramice și o așchie din silex ce aparțin, probabil epocii bronzului.

4. La distanța de 300 m. N.—N.E. de satul Viișoara și 200 m. S.E. de drumul național 72 (Tîrgoviște — Găești), în punctul denumit „La jghiaburi“, pe terasa înaltă a Dîmboviței, cunoscută și sub numele de „Obreja“, au fost recoltate materiale arheologice de pe o suprafață de 700 m. în lungimea terasei și 150 m. spre interiorul ei, după cum urmează :

a. Fragmente ceramice și două așchii de silex castaniu, aparținînd culturii „Tei“, culese de pe o suprafață de circa 1000 m.p., situate în centrul zonei cercetate. Ceramica se prezintă cu două aspecte și anume :

— ceramica fină este reprezentată printr-un fragment de ceșcuță, ars la negru și decorat cu benzi de linii incizate, paralele și orizontale, avînd deasupra o bandă din paranteze, dispuse vertical, motive ce pot data complexul în faza II a culturii susmenționate ;

— ceramica grosieră este confecționată din pastă cărămie, arsă uneori incomplet, cu pietricele. Se remarcă un fragment de ceașcă, ne-

decorat, cu buza dreaptă, rotunjită, subțiată și scurtă, fără gît și cu pîn-tecul bombat.

b. Stațiunea aparținînd secolului IV e.n. ocupă o întinsă suprafață, ceramica fiind recoltată de pe aproximativ 3 ha. :

— ceramica roșie este de bună calitate amintind pe cea de tradiție romană și este prezentă prin cîteva fragmente de buze și torți.

— vasele din ceramică cenușie aparțin categoriilor fină și de uz comun, din pastă densă cu nisip fin pentru prima sau cu nisip mare și pietricele pentru cea de-a doua categorie. Ca forme, predomină oalele, borcanele și castroanele cu buza lățită (îngroșată), rotunjită, mai rar raiată drept, gîtul scurt, pîtecele bombat, fundul inelar sau drept și îngroșat și torțile în bandă lată cu orificiul tubular.

c. Așezarea medievală ce le surprinde pe primele două, ocupă o suprafață de 7 ha. De pe această suprafață a fost culeasă o cantitate importantă de ceramică, pămînt ars și chirpic, ultimul masat într-un singur punct sugerînd o locuință.

Pentru inventarul ceramic ce se încadrează în limita secolelor XV—XVII, ne vom referi numai la cel aparținînd veacului XV, de fapt fiind cel mai abundent :

— ceramica smălțuită este reprezentată prin cîteva fragmente de străchini cu fund inelar, smălțuite cu verde - oliv, verde - gălbui, galben, mai rar portocaliu și decorate cu benzi de linii umplute cu mici triunghiuri imprimate, rețea din cîte șapte linii fin incizate și dispuse în zig-zag sau cu decor zoomorf.

— ceramica nesmălțuită : predomină borcanele cu buză specifică, în formă de „streășină“ dar cu un aspect mai tîrziu, ceva mai alterat ; oale cu buza dreaptă, subțiată, uneori ușor profilată spre exterior ; căni și ulcioare decorate cu benzi și linii din humă albă pe toartă, cu decor incizat geometric alcătuit din cîte șase semicercuri unite într-o ghirlandă sau cu linii lustruite dispuse vertical ; căni cu picior, străchini cu picior inelar, nedecorate, și în sfîrșit, un fragment dintr-un disc ornamental, scund.

Ceramica descrisă se încadrează, așa cum am arătat, pe parcursul secolului al XV-lea, dar unele forme ca : streășina pronunțată a unei buze de borcan, benzile de humă albă pe toartă, decorul lustruit sau o parte din ornamentația smălțuită, pot coborî datarea stațiunii medievale la sfîrșitul secolului XIV. Pentru secolele următoare, mai ales pentru secolul XVII, ceramica devine din ce în ce mai sporadică, fapt ce ne îndreptățește să considerăm că această stațiune și-a încheiat existența în această perioadă.

Menționăm că așezarea medievală din bazinul mijlociu al râului Dîmbovița era situată într-un perimetru dens locuit, încă din secolele XIV—XV, în apropierea Tîrgoviștei (atestată la 1396), și a altor străvechi localități : Lucieni (1451), Dragomirești (1453), Gălășești — Nucet (1501), Băjești, Corbi și Văcărești (1535), Mogoșești (1557), ș.a.

Pe harta militară austriacă (1790—1791), observăm că așezarea identificată se afla la intersecția a două drumuri importante : primul fiind „Drumul Cimpulungului“, ce urmărea terasa înaltă, stîngă a rîu-

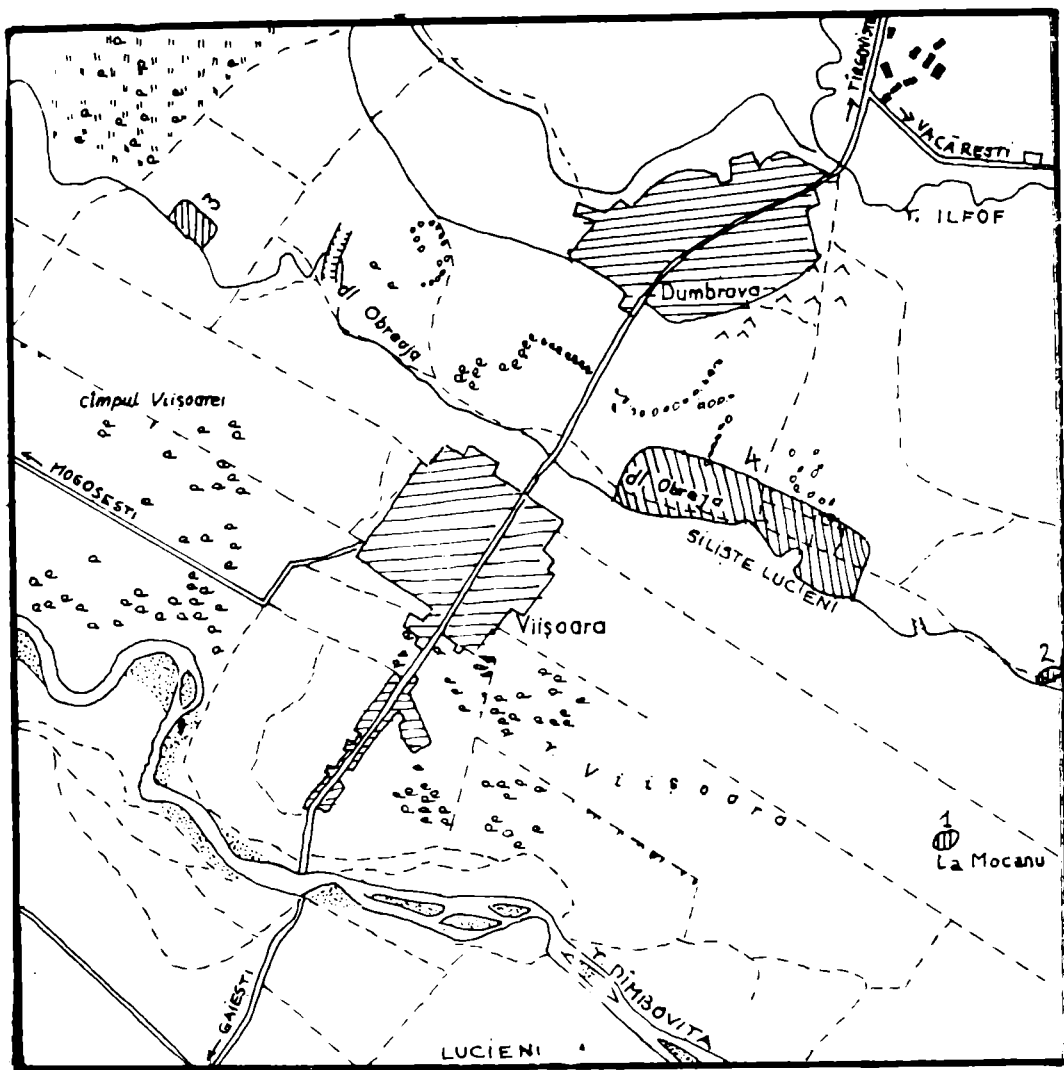

FIG 1 PLANUL AȘEZĂRILOR

lui Dimbovița, iar celălalt, o variantă a „Drumului Basarabilor“, care lega Tîrgoviștea de valea Argeșului.

Avînd în vedere bogăția, varietatea de forme și frecvența mare a ceramicii fine, de tradiție sud-dunăreană, procurată prin schimb la tîrgul din apropiere, presupunem existența, aici a vechii vetre a satului Lucieni, atestat documentar la 28 martie 1451. La aceasta ne îndeamnă situația topografică indicată pe harta menționată mai sus, precum și de cele următoare (harta rusă — 1835; harta mareșalului Fligely — 1853), din a căror confruntare rezultă că în secolele XVIII—XIX, satul Lucieni a cunoscut cîteva schimbări de vetre, precum și un fenomen de roire, ce puteau să înceapă încă din secolele anterioare.

Una dintre aceste vetre, situată pe malul drept al rîului Dimbo-

vița, a fost întărită, probabil în secolul XVIII cu români din Transilvania și cunoscută la 1791 cu numele de Lucieni Ungureni (actualul sat Ungureni, comuna Dragomirești).

De altfel, un document din 7 aprilie 1580, emis de Mihnea Turcitul, este elocvent pentru cunoașterea hotarelor acestei vechi așezări dîmbovițene, în care recunoaștem punctul „Obreja“, toponim existent și astăzi, în care a fost identificată așezarea medievală : „Și hotarele satului Lucianilor să se știe : de la cireș, de la Dîmbovița, piatră și iarăși în sus la piatra de la Obreje...“.

Cercetările sistematice ce se impun în viitor vor aduce, desigur, noi dovezi în sprijinul ipotezei noastre.